

Op verzoek van de "Vereniging van Archivarissen en Bibliothe-carissen van België" is Mevrouw H. Coppejans-Desmedt overgegaan tot het opstellen van een gids van de bedrijfsarchieven, bewaard in de openbare depots van België. Het Algemeen Rijksarchief (Ruisbroek-straat 2, Brussel) nam het puike initiatief dit werkinstrument in boekvorm uit te geven.

Wat verstaat men onder "bedrijfsarchieven" ? Het zijn de docu-menten geproduceerd door of ten behoeve van een onderneming met het doel de werking van deze laatste mogelijk te maken of te bevorderen, en die bestemd zijn om in het bedrijf zelf te worden bewaard. Onder-havige gids heeft echter betrekking op de bedrijfsarchieven of frag-menten van bedrijfsarchieven, die ten gevolge van verschillende om-standigheden of om diverse redenen uit hun eigen oorspronkelijke be-waarplaats werden verwijderd en rechtstreeks of onrechtstreeks - in het laatste geval veelal langs rechterlijke instanties om - in publieke depots werden neergelegd.

Deze gids werd overeenkomstig de geest van de taalwetgeving van ons land in het Nederlands gesteld voor het Vlaamse landsgedeelte, in het Frans voor het Waalse landsgedeelte en in de twee talen voor wat Brussel betreft. Hij omvat drie delen : het eerste heeft betrek-king op de bedrijfsdocumenten bewaard in de Rijksarchieven, het tweede op de bescheiden bewaard in de Stadsarchieven en het derde op degene ondergebracht in andere publieke depots, met name het Museum Plantin Moretus, het Nationaal Scheepvaartmuseum en het Sterckshofmuseum te Antwerpen, de Universitaire Faculteiten van Sint-Ignatius te Antwerpen, de Universiteitsbibliotheek te Gent en het Koninklijk Museum van Mariemont.

De fondsen of verzamelingen zijn alfabetisch gerangschikt per depot. Niet alleen de aard en de vindplaats van de archieven zijn vermeld, maar zeer beknopt worden ook enkele inlichtingen gegeven over bijkomende vragen naar de omvang, de uiterste data, de bijzon-derste reeksen en documenten, de voorwaarde voor de raadpleging, de inventarisatie, tenslotte in de mate van het mogelijke bijzonderheden over het bedrijf zelf en gebeurlijk het gebruik dat tot dusver van het fonds of de archieven werd gemaakt, m.a.w. of zij reeds aanleiding hebben gegeven tot publicatie.

Het is niet altijd mogelijk geweest het klassement methodisch door te voeren. De indices echter, die aan de gids werden toegevoegd zijn van aard om de onvolkomenheden van dat klassement te ondervangen.

Uiteraard zullen wij, wat de Oostendse firma's betreft, eerst het Rijksarchief te Brugge moeten consulteren. Het bewaart o.m. han-delscorrespondentie van Louis Bernaert en de familie Hoyts uit de laatste helft van de 18e - begin 19e eeuw.

Het Rijksarchief te Beveren-Waas werd tijdelijk het dossier (1921-1934) toevertrouwd van de "S.A. des Palais d'Ostende" (sinds 26 maart 1929 gefusioneerd met "S.A. Ostende Balnéaire") : uitbaatster van de hotels Continental, Océan, Royal Palace, Du Littoral ; uitba-ting van de "Kursaal van Oostende" en van een garage ; van "New York Village" en "Buckingham Palace".

In het Algemeen Rijksarchief te Brussel berusten o.m. de archieven van het Hof van Beroep ; één nummer hiervan bevat de correspondentie (1783-1784) van de Oostendse reder G. Banquet & Cie. Het fonds Manuscripten Verzameling bezit één nummer van de firma J. Clemmen & Cie. uit Oostende ; het is een plan en onkostenstaat uit de tweede helft van de achttiende eeuw voor de oprichting van een oesterput te Oostende. Drie nummers over een zoutraffinaderij, gevestigd te Oostende voor rekening van de staat (1756-1770), kan men raadplegen in het fonds van de Raad van Financiën. De Rekenkamer heeft een bundel documenten van de "Compagnie van de houtzaagmolens te Oostende" (1752-1755) ter inzage.

Het Rijksarchief te Ronse bewaart een handboekje van E.H. Albertus I. Verhaeghen, reizend met een schip van de Oost-Indische Compagnie (1727-1728).

Voorlopig niet te raadplegen is het niet-geïntariseerde archief van de Oostendse Cockerill-Line, opgeborgen in het Nationaal Scheepvaartmuseum te Antwerpen.

Minder bekend is dat de Universiteitsbibliotheek te Gent enkele handschriften bezit over Oostendse firma's : de "Compagnie van de houtzaagmolens te Oostende" (1752-1824) ; de "Generale Indische Compagnie", gezegd "Oostendse Compagnie" (boordjournalen, 1724-1744 ; correspondentie, 1723-1745 ; resoluties van de directeurs, 1728 ; aanwerving, instructies aan officieren en matrozen ; memorie betreffende de vestiging van een factorij te Bengalen, 1733) ; de "Bank van Oostende" (1783-1787) : bank opgericht te Oostende met filiaal te Brussel en agentschappen te Gent en te Brugge ; de "Compagnie d'assurance de la Flandre autrichienne à Ostende" (1786-1788) en de "S.A. Société des Courses" (1888-1906). Tot besluit vermelden wij nog dat er ook enige documentatie te vinden is over de Oostendse hotels (19e eeuw-begin 20e eeuw) en het "Kursaal-Casino" alias "Théâtre de la Scala" (1879-1906).

E. Smissaert

KERKEN IN WEST-VLAANDEREN.

Willy Detailleur, Secretaris Pastoraal Toerisme, publiceerde "Alle kerken van West-Vlaanderen in vade-mecumstijl".

De kerken worden er inderdaad bondig, doch architecturaal nauwkeurig in beschreven. Jammer dat Detailleur, voor zover het mogelijk was, de namen van de architecten niet heeft vermeld.

Ook werden voor Oostende de Kapucijnenkerk en de Dominikanenkerk niet vermeld, hetgene er op wijst dat hij enkel de parochiekerken beschrijft. Maar dan is de Kapucijnenkerk evengoed een hulp-parochiekerk als het Duinenkerkje te Mariakerke dat wèl in de inventaris voorkomt. Toch het bezitten waard. Prijs : 300 F.

O.V.

! HET HUIS H O S T Y N, WITTE NONNENSTRAAT 38, OOSTENDE !
 ! VERLEENT OP ALLE ARTIKELEN (HEMDEN, DASSEN, ENZ.) EEN !
 ! KORTING AAN ALLE LEDEN VAN "DE PLATE" (OP VERTOON VAN !
 ! HUN LIDKAART). !